

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **L.K. W. T.**
státní příslušnost Kamerunská republika
t. č. pobyt v Pobytovém středisku Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov -
Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 4. 6. 2021 č. j. OAM-298/ZA-ZA11-K03-2020, o udělení
mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra České republiky **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 4. 6. 2021 č. j. OAM-298/ZA-ZA11-K03-2020 žalované Ministerstvo vnitra České republiky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu řízení vzal žalovaný za prokázáno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nemožnost návratu do vlasti, kdy se obává, že bude vládními úřady vyslýchán v souvislosti s možnou podporou separatistické skupiny Ambaboy, jakož i toho, že bude členy této separatistické skupiny nalezen. Dalším uváděným důvodem je velmi špatná bezpečnostní situace v zemi jeho původu a absence vhodného a bezpečného zázemí v této zemi. Tyto důvody dle žalovaného však nebylo možno podřadit pod důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal důvody ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 13, § 14, § 14a a § 14b téhož zákona, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, kterou rozhodnutí „napadl v celém rozsahu výroku“. Podle žalobce žalovaný porušil v průběhu správního řízení ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a porušil tak zároveň ust. § 68 správního řádu. Žalovaný také porušil ust. § 12 zákona o azylu, neboť žalobce má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť mu měla být udělena doplňková ochrana z důvodu hrozícího nebezpečí vážné újmy v případě jeho návratu do země původu. Žalobce odkázal na pohovor konaný v rámci správního řízení o udělení mezinárodní ochrany, kdy uváděl, že z Kamerunu vycestoval v roce 2016, poté, kdy tam měl problémy se separatisty ze skupiny Ambaboy, kterými byl unesen a vězněn. Po dobu tohoto zadržení byl podroben výcviku k bojům. Kemp, kde byl žalobce zadržován, byl napaden armádou a jemu se podařilo z tohoto místa uniknout. Poté, kdy se vrátil do vesnice M. se dozvěděl, že jej představitelé skupiny Ambaboy hledají. Žalobce se ukryl u své tety a začal si vyřizovat doklady potřebné k vycestování ze země. Dozvěděl se, že jeho jméno figuruje na seznamu pravděpodobně hledaných osob, neboť státní složky hledají všechny osoby, které byly ve spojení se separatistickou skupinou Ambaboy. Cestovní doklady se mu podařilo vyřídit přes známého své tety, u které se před odjezdem ze země původu ukrýval. Pomoc ze strany státních orgánů nevyhledal, neboť by byl v důsledku dřívějšího bytí nedobrovolného spojení s Ambaboy vystaven zadržení, zatčení či mučení či jinému nelidskému zacházení. Podle žalobce žalovaný pochybil v tom, že mu neudělil azyl podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu s odůvodněním, že jeho výpověď je nevěrohodná, že se případně mohl obrátit se žádostí o pomoc na státní orgány a že pronásledování jeho osoby po návratu do země původu je již více než pravděpodobné. Nesouhlasí ani s tím, že špatná nestabilní bezpečnostní situace v Kamerunu není důvodem pro udělení azylu. Zároveň vyslovil žalobce nesouhlas se způsobem, jakým žalovaný odůvodnil neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 2 písm. b), c) a d) zákona o azylu. V jeho případě nelze vyloučit, že by byl vyslýchán a zadržen s ohledem na okolnosti jeho případu, poukázal na vnitřní probíhající konflikt a nesprávné posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) na to, že se naplněním vážné újmy ve

smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. d) žalovaný vůbec nezabýval, když bez dalšího konstatoval, že jeho vycestování by nepředstavovalo rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Z uvedených důvodů se domáhal, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k podané žalobě odkázal na doložené informační materiály o poměrech v zemi původu žalobce, podle nichž žádná ozbrojená akce v době a místa, kde mělo dojít k únosu žalobce, nebyla prokázána; k podobným akcím a vzniku separatistických skupin mělo začít docházet až v následujícím roce. Dále žalovaný poukázal na to, že proti podobným skupinám jako Ambaboys kamerunské bezpečnostní složky zasahují již od roku 2017, z čehož žalovaný dovozuje i reálnou možnost žalobce obrátit se žádostí o pomoc o ochranu v případě potřeby na místní policii. Co se týče žalobcova umístění na seznam osob podezřelých ze spolupráce se separatisty, žalovaný měl za to, že nebyl v zájmu bezpečnostních složek a že v případě návratu nebude čelit jakýmkoliv potížím spojeným s konfliktem, jelikož žalobci bylo umožněno legálně opustit zemi poté, co státní instituce ověřila jeho maturitní vysvědčení. Žalobce byl schopen požádat státní orgány o ověření tohoto vysvědčení a zařídit si studentské vízum do Indie, kam následně odcestoval a v případě jeho návratu lze podle žalovaného i očekávat, že bude moci například ve městě Douala moci nadále žít, případně i za pomoci jeho rodiny a příbuzných. V tomto směru žalovaný zdůraznil, že v konflikt v Kamerunu je lokalizován do dvou nejmenších anglofonních regionů mírným přesahem do sousedních frankofonních, ovšem bez jakéhokoliv doložitelného dopadu na život v ostatních částech země.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 6. 2021 č. j. OAM-298/ZA-ZA11-K03-2020, připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího a účastnickou výpovědí žalobce a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z obsahu připojeného správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 3. 6. 2020. V rámci poskytnutí údajů k této žádosti uvedl dne 19. 6. 2020, že z Kamerunu vycestoval letecky dne 14. 10. 2016 na základě cestovního dokladu a studentského víza do Indie, kde zůstal 3-4 roky. Z Indie následně odletěl 15. 1. 2020 do České republiky s uděleným českým kulturním vízem a cestovním dokladem. Jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se nemůže vrátit do Indie, jelikož mu do této země nechťejí vydat vízum k návratu. Zároveň se nemůže vrátit ani do Kamerunu, protože tam měl problémy se separatisty. Vesnice, ve které bydlel, byla vypálena a žalobce se bojí o svůj život. Není tam žádné místo, kde by mohl žít bezpečně a svobodně. Z obsahu správního spisu žalovaného bylo dále zjištěno, že téhož dne, tedy 19. 6. 2020, byl s žalobcem proveden pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci tohoto pohovoru žalobce uvedl jako důvod odjezdu z Kamerunu to, že když se vracel ze školy, byl spolu s dalšími chlapci unesen a vězněn

v buši separatisty. Bylo to po dobu asi jednoho měsíce a trénovali je, aby se z nich stali bojovníci za oddělení od zbytku Kamerunu. Stalo se to v červnu 2016, kdy studoval na střední škole s internátem v Tiko v Jihozápadním regionu. Dokončil středoškolské vzdělání a vracel se z Tika do Munya a cestou jej unesli separatisté zvaní Ambaboys usilující o oddělení anglicky mluvící části Kamerunu od zbytku země pod jménem Ambazonia. Asi po měsíci byl jejich kemp napaden armádou a žalobci se přitom podařilo utéci s jedním kamarádem a vrátit se do své vesnice Munya, kde se po třech dozvěděl, že jej Ambaboys hledají. Odešel do D. k tetě, která mu poradila, aby odjel do hlavního města k jejímu kamarádovi; žalobce si vyřídil pas a odjel do Indie na studentské vízum. Na otázku, zda měl v Kamerunu ještě nějaké jiné problémy, odpověděl, že poté, co armáda zaútočila na kemp Ambaboys, hledá všechny lidi, kteří se toho účastnili, tedy i jeho a že jeho jméno figuruje na nějakém seznamu. S vydáním cestovního pasu i s vycestováním z Kamerunu a se získáním víza žádné problémy neměl. To, že je uveden na vládním seznamu osob proto, že jej separatisté Ambaboys drželi, může pro něj znamenat dotazování, výslech i mučení. Žalobce dále při pohovoru podrobně popsal své zjetí separatisty, a to, že během měsíčního zadržení byl zařazen do jejich výcviku a že při napadení policejní stanice v nedaleké vesnici o tom natočili video, ve kterém se k útoku přiznávají. Po útěku z jejich tábora se s nimi již nikdy nesetkal, ale byl jimi hledán ve své vesnici. Žalobce se v případě návratu obává, že je stále hledán Ambaboys a je také možné, že je hledán i vládou a bojí se, že by mohl být znovu vtažen do separatistických bojů. K případné možné pomoci ze strany státních orgánů uvedl, že se obává, že by si mysleli, že je spojen s Ambaboys. Závěrem pohovoru uvedl, že pokud by se situace v Kamerunu zlepšila a uklidnila, rád by se tam vrátil, jelikož tam má svou rodinu, kterou po několik let neviděl. Z České republiky se chtěl vrátit do Indie a dokončit tam své studium. Měl zpáteční letenku na 7. 3. 2020, avšak nepředpokládal, že mu bude zamítnuto zpáteční vízum. Součástí správního spisu žalovaného jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv za rok 2019,
- informace odboru azylové a migrační politiky MVČR ze dne 9. 2. 2021 o anglofonní krycí
- informace odboru azylové a migrační politiky MVČR ze dne 24. 2. 2021 nazvaná „Ambazonští separatisté – Ambaboys, násilné incidenty v Buea v červnu a v červenci 2016“.

6. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu, pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
7. Podle odst. 5 téhož ust., ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část v jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup. Podle odst. 6 citovaného ustanovení

původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgány, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

8. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochranu zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
9. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, se udělí doplňková ochrana cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
10. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného toliko v mezích žalobních bodů tak, jak mu to ukládá dispoziční zásada uvedená v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Žalobce v žalobě uvedl, že „rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu výroku“. V čem však spatřuje pochybení žalovaného v neudělení azylu podle ust. § 13 a § 14 zákona o azylu, respektive o neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14b téhož zákona se v další části žaloby vůbec nezmiňuje; v této části musí krajský soud žalobu hodnotit jako nepřezkoumatelnou a neprojednatelnou. Žalobce odůvodnil svou žalobu, pouze co se týče neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, respektive neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a téhož zákona. Nesouhlas s odůvodněním napadeného rozhodnutí ohledně neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu spatřoval v tom, že žalovaný hodnotil jeho výpověď jako nevěrohodnou, že se mohl

v případě potřeby obrátit na státní orgány se žádostí o pomoc a v tom, že jeho pronásledování po návratu do země původu je vysoce nepravděpodobné a že špatná a nestabilní bezpečnostní situace není důvodem pro udělení azylu.

12. Z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že nevěrohodnost výpovědi žalobce co do jeho únosu separatisty Ambaboys spatřoval žalovaný v tom, že k němu mělo dojít v červnu roku 2016, tedy v době, kdy ještě nedocházelo k tvrdým zásahům kamerunské armády vůči protestujícím v anglofonních oblastech, které měly být důvodem následných akcí separatistů. V širší eskalaci protestů došlo až na přelomu září a října 2017, kdy separatisté symbolicky vyhlásili nezávislý stát Ambazonie. Skutečnost, že k únosu žalobce a k jeho zajetí separatisty nemohlo dojít v červnu 2016, žalovaný dovodil ze své informace ze dne 24. 2. 2021 nazvané „ambazonští separatisté – Ambaboys, násilné incidenty v Bue v červnu a v červenci 2016“, která vychází ze zdrojů jednotlivých webových stránek uvedených v závěru této informace. Žalobce však při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu dne 29. 3. 2021 mimo jiné namítal, že v té době k násilí docházelo, avšak nebyla tato skutečnost zveřejňována, jelikož se to vláda pokoušela utajovat. K útokům Ambaboys docházelo již před rokem 2016 a již předtím unášeli lidi a učili je bojovat. Žalobce setrval na tom, že byl unesen v červnu 2016 a dodal, že pokud by se tehdy nepodřídili separatistům, přinutili by je mučením. Když on sám odmítl něco udělat, byl popálen na noze, kde má do dneška jizvu. V žalobě pak uvedl, že i když konflikt mezi stranami sporu eskaloval až v roce 2017, jeho počátky lze sledovat již dříve; v roce 2016 se určité správní – administrativní spory začaly měnit požadavky a spory politické, což samo o sobě mělo vliv na civilní obyvatelstvo, například ke konci roku 2016 došlo k zabití nejméně 2 protestujících anglofonním západním regionu, či došlo k zabití 4 anglicky hovořících zadržených v hlavním městě Yaoundé. Žalobce v této souvislosti poukázal na 3 internetové zprávy, které, jak krajský soud zjistil ze seznamu zdrojů použitých pro informaci shora uvedenou ohledně ambazonských separatistů, uvedeny v tomto seznamu použitých zdrojů nejsou. Nelze přitom vyloučit žalobcovo tvrzení, že podle těchto zpráv se lze domnívat, že separatistické skupiny se již v době jeho tvrzeného únosu připravovaly na situaci vyvrcholení konfliktu.

13. Podstatná žalobní námitka žalobce směřovala proti posouzení jím uváděných důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Těmito důvody byla jednak jeho obava z pronásledování v souvislosti s jeho nedobrovolným zapojením do činnosti separatistů Ambaboys a jednak skutečnost, že stále figuruje či figuroval na seznamu hledaných osob, což žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí ani nezpochybnil. K obavám ze strany separatistické skupiny Ambaboys se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí vyjádřil tak, že pokud by připustil, že žalobce byl jimi skutečně unesen, pak o pronásledování soukromými osobami by mohlo jít pouze za situace odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu žalobci před tímto ohrožením. O takovou situaci se dle žalovaného v tomto případě nejednalo, neboť žalobce po útěku ze základny Ambaboys o svém únosu nikoho z příslušných úřadů, především pak policii, neinformoval a nepožádal o pomoc a ochranu před případným dalším jednáním únosu. Krajský soud musí především konstatovat, že v této části odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zcela pomíjí výpověď žalobce učiněnou při pohovoru k jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce na otázku, zda se mohl obrátit o pomoc na nějaké státní orgány, odpověděl, že se obává, „že by si mysleli,

že je s těmi Ambaboyš“. Žádných jejích akcí se sice nezúčastnil, avšak vládu to zcela nezajímá. Při jednání krajského soudu pak žalobce kromě toho uvedl, že někteří, kdo byli uneseni a drženi jako on, si šli na orgány policie nebo armády stěžovat a tam jim bylo řečeno, že tyto orgány je automaticky považovaly za členy či příslušníky Ambaboyš, tedy že k nim patří. Bylo proto na žalovaném, aby si v průběhu správního řízení opatřil takové informace o Kamerunské republice, které by důvěryhodným způsobem odpověděly na otázku, ke kterým konkrétním státním orgánům se žalobce mohl obrátit, jak ve skutečnosti tyto státní orgány fungují a jak efektivní je v takových případech poskytovaná pomoc žadatelům. Informace by také měly spolehlivě odpovědět na otázku systému fungování těchto státních orgánů a na to, kam se žalobce, jakožto žadatel o pomoc proti protiprávnímu jednání soukromých osob může obrátit s případnou stížností proti nečinnosti těchto orgánů. Na tyto otázky rozhodně nedává odpověď žalovaným opatřena zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv Kamerunu za rok 2019. Tato zpráva naopak vypovídá o porušování lidských práv bezpečnostními složkami, které vláda odpovídajícím způsobem nevyšetřovala, naopak se objevilo několik zpráv, že vláda nebo její zástupci spáchali svévolná a nezákonná zabití použitím nepřiměřené síly při výkonu úředních povinností. Civilisté byli zabíjeni anglofonními separatisty a skupinami Boko Haram ISIS-W. Kromě jiného zpráva uvádí, že vládní bezpečnostní složky mají na svědomí zmizení osob podezříváných z toho, že patří mezi anglofonní separatisty a politické protivníky a pojednává o případech mučení a jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestání. Krajský soud proto uzavírá, že odůvodnění napadeného rozhodnutí, co se týče neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) či doplňkové ochrany podle ust. § 14a z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. b) zákona o azylu tohoto ustanovení žalobci je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

14. Krajský soud proto ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Bude na žalovaném, aby při vydání nového rozhodnutí o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany si opatřil dostatek potřebných informací o zemi původu žalobce a přezkoumatelným způsobem odůvodnil udělení či neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) téhož zákona.
15. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšný žalobce se tohoto práva výslovně vzdal (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).
16. České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť tyto náklady vznikly na tlumočném, které ze zákona hradí stát (ust. § 36 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 11. listopadu 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje

[Zadejte text.]

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje